

Vergaderjaar 2024–2025

34 225

Toekomst van de Nederlandse onderzeedienst

Nr. 74

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 april 2025

Bij deze bied ik u de vierde voortgangsrapportage aan over het programma vervanging onderzeebootcapaciteit (VOZBT). Deze rapportage beschrijft de ontwikkelingen vanaf de derde voortgangsrapportage (Kamerstuk 34 225, nr. 52) tot en met eind 2024, aangevuld met belangrijke ontwikkelingen in de periode daarna. Met deze rapportage komt Defensie tegemoet aan de informatiewens van uw Kamer. Deze rapportage is in lijn met de eerdere rapportages die hun basis hebben in de uitgangspuntennotitie «groot project vervanging onderzeebootcapaciteit» (Bijlage bij Kamerstuk 34 225, nr. 28).

Het programma VOZBT heeft in de afgelopen periode de verwervingsvoorbereidingsfase voltooid. Na de behandeling van de D-brief (Kamerstuk 34 225, nr. 52) door uw Kamer heeft Defensie de leveringsovereenkomst met Naval Group ondertekend op 30 september 2024. Met deze contracttekening is de realisatiefase van start gegaan. In deze fase ligt de focus op de uitvoering van de leveringsovereenkomst, de uitwerking van afspraken over de instandhouding van de Orka-klasse, en de transitie van de Onderzeedienst in Den Helder. Hierbij hecht ik eraan dat de met de leverancier vastgelegde afspraken over het versterken van de Nederlandse Defensie Technologische en Industriële Basis (NLDTIB) worden nagekomen.

Om in deze realisatiefase de voortgang en de beheersing van het programma effectief te kunnen aansturen, zijn de governance en programmabeheersing aangepast aan de nieuwe realiteit. Bureau Gateway heeft voorafgaand aan de invoering een review op de voorgestelde aanpassingen uitgevoerd. Het rapport van Bureau Gateway heb ik conform eerdere toezegging met uw Kamer gedeeld (Kamerstuk 34 225, nr. 72). De aanbevelingen uit dit rapport zijn overgenomen waaronder het periodiek beschouwen van het functioneren van de aangepaste governance. De programmakaders voor de realisatiefase zelf zijn in de bijgevoegde voortgangsrapportage duidelijk herkenbaar toegelicht

conform het verzoek van uw Kamer op 24 januari 2025 (Kenmerk 34225-73/2025D02676).

Uw Kamer heeft daarnaast verzocht om bij de halfjaarlijkse voortgangsrapportages zo concreet mogelijk te worden geïnformeerd over de voortgang van de betrokkenheid van Nederlandse bedrijven en kennisinstellingen. Deze betrokkenheid, die overigens ook betrekking heeft op de bouw door Naval Group van oppervlakteschepen voor verschillende landen, is gebaseerd op de *industrial cooperation agreement* (ICA) die Naval Group met het Ministerie van Economische Zaken (EZ) overeen is gekomen. Voor de beoogde activiteiten sluit Naval Group momenteel overeenkomsten met de betreffende Nederlandse bedrijven en instituten. EZ zal hierover in de volgende (vijfde) voortgangsrapportage meer inzicht geven. Een belangrijk deel van het werk zal in de productiefase tot stand komen.

De betrokkenheid van Nederlandse bedrijven en kennisinstellingen zal ook gestalte krijgen bij de instandhouding. Voor Defensie is het belangrijk om de onderzeeboten gedurende de volledige levensduur zelfstandig operationeel te kunnen inzetten en in stand houden, ongeacht de coalitie waarbinnen inzet plaatsvindt. Voor het onderhoud van de Orka-klasse onderzeeboten stelt Defensie zich dan ook ten doel om altijd te kunnen beschikken over de hiervoor benodigde (internationale) kennis, rechten, mensen en middelen. Onderhoud wordt zoveel mogelijk vanuit Den Helder georganiseerd als onderdeel van de beoogde maritieme *maintenance valley* (Bijlage bij Kamerstuk 36 592, nr. 1). Werkzaamheden zullen in eigen beheer worden uitgevoerd en/of worden aanbesteed, waarbij samenwerking binnen de NLDTIB het uitgangspunt is.

Zoals gemeld in de D-brief zijn in de leveringsovereenkomst afspraken vastgelegd over de voorwaarden van een instandhoudingsovereenkomst, de toekomstige inrichting van de instandhouding, de ontwikkeling van een instandhoudingskostenmodel en het daarvoor beoogde toekomstige partnerschap, met als doel de regiefunctie bij CZSK/DMI te beleggen en op voorhand afspraken over de instandhouding zo veel mogelijk vast te leggen. Hierover is EZ met Naval Group overeengekomen dat bij het sluiten van een instandhoudingsovereenkomst de waarde van de industriële samenwerkingsovereenkomst evenredig wordt opgehoogd. De gedetailleerde uitwerking van de instandhoudingsstrategie maakt deel uit van het meerjarige traject dat voorafgaat aan de bouw, de zogenoemde *In-Service-Support definition phase*. Over de voortgang hiervan informeert Defensie uw Kamer met de hier opvolgende (halfjaarlijkse) voortgangsrapportages.

De eerstvolgende halfjaarlijkse voortgangsrapportage ontvangt uw Kamer op 1 oktober 2025.

De Staatssecretaris van Defensie,
G.P. Tuinman